

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Udrag fra Begrebet Angest

Citation: Kierkegaard, Søren: "Begrebet Angest", i Kierkegaard, Søren: *Begrebet Angest*, udg. af Lars Petersen ; Merete Jørgensen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1991, s. 184. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur:
<https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-kierkegaard01val-shoot-idm140698091349984/facsimile.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Begrebet Angest

- aar: ifølge Mose-loven skulle jorden hvile hvert syvende år. – *det Negative* . . . : Det negative skaber *Bevægelse* i den hegeliske logik, fordi den videre udvikling her altid fremkaldes af, at et begreb konfronteres med og dermed negeres af sin modsætning, som så igen negeres ved, at modsætningen opløses i en syntese.
- 16 *Exempli gratia*: for eksempel. – *Væsen ist . . .* : Væsen er, hvad der har været (ry *gewesen*): «har været» er forud af «være», altså er væsen den ophævede væren S.K. refererer til Hegels *Werke*, IV, s. 3 og 8. Den logiske sammenkædning med *erge* er S.K.s egen og findes ikke hos Hegel. – *Købeder*: småtrølle, svar om hjerptrølle. – *hjeløber*: i fortløbende. – *Drosselen*: der tænkes på en forløber for cyklen. – *Løbe*: således hedder en opera af Fr. Kuhlau med tekst af C.F. Guntelberg, Kbh. 1824. – *løbe paa det Uvisse*: smil 1. Kor. 9,26. – *Eleaterne*: gr. filosofisk skole, der mente, at bevægelse var en logisk umulighed og sansemæssige uagttagelser derfor illusion. – *det Logiske Afmægt* . . . : Logikken er afmægt i forhold til *Tilværelse* og *Irrættelighed*, fordi logikken for S.K. ikke kan beskæftige sig med virkelige bevægelser, der medfører kvalitative forskelle og forudsætter menneskelig handling, men kun med *hulde*, sporløse og spegelsesagtige bevægelser i en abstrakt tankeverden, jf. *Phantome*: fantasifoster, gøglebillede, tom indbildning. – *Mad. Stach-Holstein*: fr. forfatterinde, 1766-1817. I her sigtes vist til *De Pflanzmagne* (1810), III, kap. 8, hvortil hun siger, at selv ubetydelige mennesker har forekommet hende ændringer på grund af deres kendskab til den spekulative filosofi.
- 17 *tro over Lidet*: Matt. 23,21. – *altererer*: forandrer, forvandler. – *indfætter* . . . *Reflexionsbrydning*: Der tænkes på billedligt at omgive synden med spejle, således at den reflekteres og genspejles på adskillige og skiftende måder, jf. nedenfor om «de usande Stemningers flygtige Gøglespil». – *Hunden, der jævntrak Skæggen*: Der henyttes til Æsops fabel om hunden, der foretrak spejlbilledet af koden i vandet fremfor koden selv.
- 18 *Metaphysiken*, dvs. Hegels spekulative filosofi. – *Iagtelighed*: påvirkelighed. – *Synden bliver en Tilstand* . . . : Synd er ifølge S.K. ikke en tilstand, man kan forholde sig objektivt iagttagende til videnskabeligt til. Man kan ikke slæges med synden som teoretisk mulighed, for synden kan ikke forstås i teorien *ide potentia*: efter muligheden, men kun *de actu*: efter virkeligheden, eller *in actu*: i virkeligheden, af den enkelte eksisterende, jf. nedenfor: «Egentlig hører Synden det ikke hjemme i nogen Videnskabs».
- 19 Socrates: f.eks. i Platons *Gorgias* 448 c. – *Tæren*: Hegels *Logik* (jf. note til s. 13) består af tre bøger: «Seyns», «Wesens» og «Begriffen» – *hvad der siges om Løven*: se Gal. 3,24, jf. 19 og 21. – *Definitionen af Dyd*: i et udkast (*Pap. V B 49,8*) er tilføjet det græske ord for mandlig fuldkommenthed. Ordet er sammensat af *kalos*, skøn, og *agathos*, god. – *Elmer Nicomachus*: f.eks. 1099 a.
- 20 *ser. Alt er nyt*: 2. Kor. 5,17. – *det Efterske*: det hedenske. – *den gamle rennen*: vendepunkt, krise. – *før at Kjetterne*. . . : SI' III 287 – p. 34, SI' III 212. –